

‘Oku Tau Tui ki he Tau‘atāina ‘o e Tui Fakalotú mo e Konisēnisí

Tali ‘a e ongo fehu‘i ko ‘ení.

- Ko e fē ha taimi kuó ke alea‘i ai ‘a e tui fakalotú pe tui fakalaumālié mo ha taha ‘oku kehe ‘ene tuí meiate koe?
- Na‘e fēfē ‘enau tali ki ho‘o ngaahi tuí? Na‘e fēfē ho‘o tali ki he‘enau ngaahi tuí?

Fakakaukau ki he tūkunga ko ‘ení.

‘Oku kau ‘a Liamí ‘i he timi soka ‘a hono ‘apiakó. ‘Oku ma‘u ‘e ha taha ‘o e kau mēmipa ‘o ‘ene timí, ko Sani, ha tō‘onga fakalotu fakatautaha ‘okú ne fai kimu‘a ‘i he va‘inga takitaha. Ko Sani pē ‘a e tokotaha ‘i he‘ene tui fakalotú ‘i he timí. Kuo fakatokanga‘i ‘e he kau mēmipa kehe ‘o e timí ‘a e me‘a ‘oku fai ‘e Saní pea kuo nau kamata ke fakafaingata‘a‘ia‘i ‘ene me‘a ‘oku fai. ‘Oku ‘ilo‘i ‘e Liamí ‘oku ‘ikai sai‘ia ‘a e kakai ‘i honau koló ‘i he taimi ‘e ni‘ihi ‘i he tui fakalotu ‘a Saní.

Ako ‘a e naunau ko ‘ení, ‘o fakakaukau ki he founnga te nau ala ‘aonga ai ki he tūkunga ‘o Liamí pea mo ho‘o feohi mo kinautolu ‘oku kehe ‘enau tuí meiate koé.

‘Alamā 30:7–9

Ngaahi Tefito ‘o e Tui 1:11

Na‘e akonaki ‘a e Palōfita ko Siosefa Sāmitá (1805–44) ‘o pehē:

Kapau na‘e ‘osi fakafōtunga atu na‘á ku fie mate ma‘a ha taha “Māmonga,” ‘oku ou loto-lahi ke u fakahā ‘i he ‘ao ‘o e Langí ‘oku ou mateuteu pehē ke mate ‘i hano malu‘i ha ngaahi totonu ‘a ha taha siasi Pelesipitiliane, ‘a ha taha siasi Papitaiso, pe ko ha tangata lelei ‘o ha fa‘ahinga siasi pē; ‘i he tefito‘i mo‘oni tatau pē ‘oku tāmoloki ai ‘a e ngaahi totonu ‘a e Kau Mā‘oni‘oni ‘o e Ngaahi ‘Aho Kimui Ní mo tāmoloki ai e ngaahi totonu ‘a . . . ha toe fa‘ahinga siasi ‘e ‘ikai manakoa pea fu‘u vaivai fau ke malu‘i kinautolu.

Ko e ‘ofa ‘i he tau‘atāina ‘okú ne ue‘i hoku lotó—‘a e tau‘atāina ko ia ‘a e kakai pea mo e tui fakalotu ‘a e fa‘ahinga kotoa ‘o e tangatá. (*Ngaahi Akonaki ‘a e Kau Palesiteni ‘o e Siasí: Siosefa Sāmita* [2007], 398)

- Ko e hā te ke lava ‘o vahevahe mo Liamí ‘e ala tokoni kiate ia ke ne tali ‘a e tūkunga ‘okú ne ‘i aí?
- Ko e hā na‘á ke ako fekau‘aki mo e founnga ‘oku finangalo ‘a e Tamai Hēvaní mo Sisū Kalaisi ke ke feohi ai mo kinautolu ‘oku kehe ‘enau tuí meiate koé?